

WODNA NIMFA

Taki właśnie tytuł, *Wassernymphen*, nosi jeden z pięknych i lekkich utworów fortepianowych umieszczonych przez Valenthina Engela w muzycznym elementarzu *Mein erstes Klavierbüchlein*. Utwór ten opanowała do perfekcji Antonina Grzegorzewska, która w czwartej dekadzie życia postanowiła poszerzyć swoje artystyczne *dossier* i zaczęła się uczyć gry na fortepianie. Doświadczenie to opisała w swoim unikatowym, autoironicznym stylu w artykule pt. *Pies andaluzyjski*. Fortepianowa klawiatura stała się dla niej innym wcieleniem klawiszy maszyny do pisania, zaś gra – substytutem literackiej wypowiedzi i wyrazem tęsknoty do niej. Choć pozornie nowe zajęcie miało mieć wymiar hobbystyczny, pilność uczennicy i stopień autorefleksji zdają się mówić coś innego: „Nauka muzyki dokonała we mnie pęknięcia. Zrozumiałam, że moje granie jest tylko ozdobnikiem, moja struktura została już ustalona i utrwalona, wszystko, co następuje, jest jakby dodawaniem ornamentów, powierzchowną politurą, którą zmyje lekki deszcz”.

Lektura wywiadów z Antoniną Grzegorzewską pozwala przypuszczać, że jest ona osobą obdarzoną wewnętrzną dyscypliną, stawiającą sobie i otoczeniu wysokie wymagania. W dziedzinie nauki gry na fortepianie wyrazem tego rysu osobowości było zatrudnienie najlepszego nauczyciela na Costa del Sol. Mehdi Mousavi, Irańczyk, który edukację muzyczną odebrał w Niemczech, okazał się także dżentelmenem, co dla osoby początkującej, ze spoconymi ze stresu dłońmi, nie było pozbawione znaczenia. Ćwicząca tarantele i menuety, samoświadoma jak jej bohaterki, Grzegorzewska ocenia swoją kondycję bez pobłażliwości:

Status ucznia pozwala na posiadanie dwóch tożsamości, znawcy wśród dyletantów i dyletanta wśród znawców, balansuje na hochsztaplerskiej linii i umiejętnie ją rozgrywa serwując nieobytym uszom mechaniczne „Dla Elizy” i wzbudzając tym uwielbienie. Zostaje na progu świata, który łatwiej jest podziwiać niż współtworzyć.

Nawet ta perspektywa pozwala się cieszyć dramatopisarce nowo odkrytą pasją, zwłaszcza gdy może prezentować efekty swego zaangażowania najbliższym. Tak jak wtedy, kiedy na andaluzyjskie wybrzeże przyjechała z wizytą jej matka, zaskoczona nieco muzycznym zamiłowaniem córki, która jako dziecko nie wykazywała podobnych zdolności. Nadszedł jednak moment, gdy można było (d)ocenić je w pełni: „Gram więc matce po kolei wszystkie utwory z mojego skromnego repertuaru i przez kolejne dni jej wizyty sumiennie ćwiczę zadane mi przez Mehdiego lekcje. Zawsze jednak zaczynam i kończę *Wassernymphen*, czasem w wolnej chwili także gram *Wodną nimfę*, obliczam, że dziennie potrafię zagrać *Wassernymphen* trzydzieści sześć razy, choć jeśli liczyć tylko wersje bez błędów, byłoby to jakieś dwadzieścia trzy razy”.

Do dawania małych popisów służy czarny fortepian Kawai, nabyty w komisie meblowym w Marbelli. Jego poprzednim właścicielem był Jaime de Mora y Aragón, znany arystokrata, muzyk i aktor z wąsami à la Salvador Dalí. Gazety rozpisywały się na temat jego barwnej osobowości, a jego przyjęcia urodzinowe stanowiły jedną z atrakcji Costa del Sol. Mimo to, a może właśnie dlatego starszy brat królowej Fabioli był przez wiele lat *persona non grata* na belgijskim dworze.

Jego ekscentryczny charakter odcisnął także ślad(y) na dostojnym fortepianie Kawai, na którego fornirze zwykł był gasić papierosy.

Popiersie stojące na Plaza de la Victoria w Marbelli

Ta historia nie miałaby pointy, gdyby „spóźniona realizacja muzycznej drogi” nie zyskała teatralnego rodowodu. Próbując odkryć istotę i odrębność swego przypadku, Antonina Grzegorzewska wróciła myślami do fortepianów obecnych w jej domu i w spektaklach jej ojca. „Wybebeszone”, „ogolocone” fortepiany oraz „fortepianowe wnętrza ustawione na sztorc” wspomina jako emblematy scenografii projektowanych przez Jerzego Grzegorzewskiego, a zarazem stałe elementy domowego wystroju („zagracały pokoje wrocławskiego mieszkania, w którym się wychowałam”). Tym samym muzyczna zagadka zyskuje rozwiązanie: „Są osoby obdarzone koloraturą głosu, ja zaś dysponuję karykaturą fortepianową zaszczepianą mi od dziecka, ekskluzywnie i na wyłączność pielęgnuję w sobie magię tego faktu, jest on odnalezioną furtką do mojej indywidualnej drogi, której początkiem nie jest pierwszy muzyczny elementarz, a wspomnienie mieszkania z dzieciństwa”.

Źródła:

Antonina Grzegorzewska, *Pies andaluzyjski*, „Ruch Muzyczny” nr 9/2017

Jaime de Mora y Aragón – zdjęcie popiersia, Wikimedia Commons, https://es.m.wikipedia.org/wiki/Archivo:Marbella_-_Plaza_de_la_Victoria,_busto_de_Don_Jaime_de_Mora_y_Aragón.jpg

Opracowanie hasła: Kamila Łapicka